

Høring – Forslag til nye forskrifter og endringer i utvalgte forskrifter på viltområdet i forbindelse med ikrafttredelse av viltressursloven

WWF Verdens naturforbund takker for muligheten til å komme med innspill angående forslag til nye forskrifter og endringer i utvalgte forskrifter på viltområder i forbindelse med ikrafttredelse av viltressursloven.

WWF støtter formålet om å samordne forskriftsverket med viltressursloven, men mener flere av de foreslåtte endringene, særlig knyttet til rovvilt, skadefelling og bruk av tekniske hjelpemidler samlet sett innebærer en svært uheldig uthuling av føre-var-prinsippet, Bernkonvensjonen og hensynet til økosystemenes funksjon.

WWF er særlig bekymret for utvidet adgang til bruk av synlig lys, termiske og restlysfosterkende siktemidler, utforming av regler om skadefelling, som i praksis kan åpne for rutinemessig bruk av metoder som skal være strengt unntaksbaserte, og manglende økologisk begrunnelse og helhetlig vurdering av rovviltets rolle i naturen.

1. Overordnede prinsipper – rovviltets økologiske rolle

WWF minner om at rovviltforvaltningen skal bygge på levedyktige bestander i et langsiktig perspektiv, rovviltets økologiske funksjon som nøkkelarter i norske økosystemer, føre-var-prinsippet, særlig der kunnskapsgrunnlaget er begrenset, stram og korrekt praktisering av Bernkonvensjonen, herunder kravene til nødvendighet, forholdsmessighet og manglende alternative løsninger.

WWF registrerer at disse prinsippene omtales, men ikke tilstrekkelig operasjonaliseres i forskriftsforslagene, særlig i bestemmelsene om skadefelling og metodebruk.

2. Bruk av synlig lys og særskilte siktemidler (§ 29a)

2.1 Generelle merknader

WWF mener at den foreslåtte utvidelsen av tillatt bruk av synlig lys, termiske og restlysfosterkende siktemidler samlet sett representerer en betydelig normalisering av metoder som etter Bernkonvensjonen skal være forbudt, og kun tillates som snevre unntak.

Det er særlig problematisk at flere unntak hjemles parallelt, avgrensningene i praksis blir uklare, og kontroll og etterprøvbarehet i stor grad overlates til etterfølgende rapportering.

2.2 Lisensfelling av jerv ved bruk av lys

WWF registrerer at adgangen til bruk av fast montert synlig lys ved lisensfelling av jerv foreslås videreført. WWF vil understreke at jerv er en fredet art etter Bernkonvensjonens vedlegg II og er truet av utryddelse ifølge Norsk rødliste. Det praktiseres allerede lisensfelling av jerv som ligger svært nært minimumskravene for bestandsoverlevelse i

flere regioner, derfor må bruk av fast montert synlig lys ved lisensfelling kun tillates strengt unntaksvis, midlertidig og godt dokumentert.

WWF ber om at forskriften tydeliggjør at alternativene alltid skal være grundig vurdert, bruken evalueres samlet og offentliggjøres og at rapporteringen knyttes eksplisitt til vurdering av bestandseffekter.

2.3 Jakt på rødrev – konsekvenser for truede arter

WWF er kritisk til forslaget om å tillate bruk av termiske og restlysfosterkende siktemidler ved jakt på rødrev i åpent terreng og ved åteplass.

Selv om rødrev ikke er omfattet av Bernkonvensjonen, påpeker WWF at metodene øker risikoen for feilfelling av fjellrev, en kritisk truet art, eller andre rovdyrarter (særlig gaupe og jerv). Nattejakt med avanserte siktemidler innebærer økt fare for arter med overlappende aktivitet og habitat som f.eks. de store rovdyrartene som alle er rødlistet. Teknologiske jaktmetoder bidrar til en ytterligere jaktpress, uten tilstrekkelig økologisk vurdering.

WWF mener at eventuell intensivering av rødrevjakt i sårbare fjellrevområder bør skje som målrettede, statlig styrte tiltak, ikke gjennom generelle forskriftsunntak.

2.4 Bruk av termiske siktemidler ved hjortejakt

WWF har forståelse for utfordringer knyttet til store hjortebestander i enkelte områder, men mener likevel at utvidet adgang til bruk av termiske siktemidler representerer et alvorlig metodisk skifte i feil retning. Endringsforslaget vurderer i utilstrekkelig grad konsekvenser for dyrevelferd, sikkerhet og jaktens legitimitet. Begrunnelsen i «manglende andre tilfredsstillende løsninger» er i beste fall mangelfull. For eksempel kunne økning av rovviltbestanden etter økologiske prinsipper vært et passende tiltak for å redusere hjortebestander der den er problematisk stor.

WWF støtter at adgangen begrenses til kommunale forskrifter med statlig godkjenning, men mener at tidsavgrensningen bør være kortere, evaluering må være obligatorisk, og at terskelen for å dokumentere «alvorlig skade» må være høy og etterprøvbart.

3. Regler om skadefelling (§§ 46–47 og tilhørende forskrifter)

WWF er særlig bekymret for at forskriftsforslagene i realiteten åpner for bred metodebruk ved skadefelling, uten tilstrekkelig eksplisitt forankring i Bernkonvensjonens vilkår i praksis.

Selv om vilkårene listes opp i forskrift, mener WWF at regelverket i sum fremstår mer tillatende enn restriktivt, og at vurderinger av bestandsstatus og genetikk og økologisk funksjon ikke tillegges nok vekt. I tillegg risikerer man en sementering av skadefelling som et standard virkemiddel fremfor siste utvei.

WWF mener at skadefelling må være klart individrettet, basert på dokumentert pågående skade, og først tillates etter at forebyggende tiltak er prøvd og evaluert. Ellers risikerer man også ytterligere kritikk fra Bernkonvensjonen som allerede har en åpen sak mot Norge.

Avsluttende anbefalinger

WWF ber departementene:

1. Å stramme inn forskriftsbestemmelsene om bruk av synlig lys og særskilte siktemidler, spesielt for rovvilt.
2. Å tydeliggjøre at skadefelling er et ekstraordinært virkemiddel, og ikke et forvaltningsmessig normaltiltak.
3. Å sikre at alle unntak som berører fredede arter vurderes strengere opp mot Bernkonvensjonen og føre-var-prinsippet.
4. Å legge større vekt på rovviltets økologiske funksjon og langsiktig naturhensyn i forskriftsteksten.